

УРЕДНИШТВО
 Кнез Михаилова бр. 19
 ТЕЛЕФОН 390
 ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА:
 ДУБИНА 1 СМ. 1 СТУПНА
 0.15. ДИИ.
 ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ
 Неплаћена писма
 не примају се.
 ЈЕДАН БРОЈ 10 ПД.

ТРГОВИНСКИ ГЛАСНИК

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
 СЕМ ПОНЕДЕЉНИКА
 И ДАНА ПО ПРАЗНИКУ
 СТАЈЕ ЗА СРБИЈУ,
 ЦРНУ ГОРУ И БУГАРСКУ;
 ЗА ГОДИНУ ДИИ. 24.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКУ
 КРУНА 30
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ
 ФР. 30
 Рукопис се не враћају
 ЈЕДАН БРОЈ 10 ПД.

ОРГАН БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ

БРОЈ 146.

БЕОГРАД, НЕДЕЉА, 6. ЈУЛА 1914. ГОД.

ГОДИНА XXIV.

Опасност од дугачких језика.

Зло по суседство, у коме се нађе жена дугачка језика. А ако их је више, онда у толико горе. Нико не остаје миран од тога зла. Домови се отуђе, породице се позавађају, кирајџије се селе. Нису ретки случајеви, да су људи куће своје продавали и расељавали се, задруге се распадале и пропадале све због — дугачких језика и хистеричних жентурина.

Овоме је злу налик друго једно зло веће и горе од првога. То су дугачки језици суседне штампе и штампе уопште. И они имају исто дејство — само у већим размерама — као и дугачки језици у суседству међу комшијама. И од њих се пати, настаје омраза и отуђење међу суседима. Разлика је само у томе, што су у овом другом случају суседи државе и читави народи. А они се не могу селити и у толико више пате од те напасти. Треба ли нам за то драстичнијег примера, од овога, што га даје аустро угарска штампа према Србији и српском народу уопште?!

Са малим, но похвалним изузетцима, као што је н. пр. бечки „Цајт“, штампа аустро-угарска са таквом се безочношћу бачила на нашу земљу и на наш народ, да је то постало већ несносно. Дохвативши се сарајевског атентата, та штампа не оставља ништа неречено, што јој на уста дође. Лажна факта, тенденциозна резонувања, опаки закључци, опипљиве неистине, измишљени догађаји, све је то добро дошло овим неверним и нелојалним суседским дугачким језицима. Ништа не мари, што ће данашњи дан демантовати и у лаж утерати све, што је јуче просуто на главу српског народа; сутра опет почиње стара игра. И тако без краја и конца. Ма о чему се говорило; ма каква била тема из међународног живота — увек се бечка штампа враћа на Србију. „Нова Слоб. Преса“ пошла је на пример из француских ратних арсенала за које се рекло да нису у реду, па удружив се са председником француске републике на његову путу за Петроград, наједан пут се опет нашла пред капијама Србије и пита: За што ћути званична Србија, и не изјашњава се једном о оном злосрећном атентату? Тако јуче, тако данас, тако сутра — тако непрестано. Не само нама, који непосредно патимо од ове хистеричне, већ су од тога уши заглушиле целој Европи. Није чудо, да се на ову несрећну бечку акцију Ehrenabschneiderei-а, појављује реакција у осталој поштеној европској штампи.

Поменули смо „Нову Сл. Пресу“. Сумњамо ли има безочнијега листа на земљиној кугли, од овога крокодила међу бечким рептилима? Њему само капљу сузе сваком приликом, чим мисли да је прогутало који био делић од части српског народа, од поноса српске

државе, на коју овај лист налеће са толико слепила, да се то више и не да протумачити редовним душевним стањем.

Узалуд се одговорни министри као чланови влада, труде — као што то овога пута доследно чини и г. Стеван Тиса — да држе под далеко сламу од ватре и да не сипљу уље у пламен, представници тамошње штампе, по духу сродни са „Нов. Сл. Пресом“ и даље терају своје, сасвим као хистеричне жене дугачких језика у комшилуку.

Њима притичу у помоћ лифегранти лажних вести. Једна од тих, тако маркантна по свом извору и тако крупна по свом замахају, била је и вест о усниеном нападу на аустро-угарско посланство у Београду. Знамо већ како се свршила и ова неваљала будалаштина, која је своје творце ставила пред независну алтернативу, да бирају: или су ту лаж измислили што им је некако требала, или су дотична господа толики пудљивци, да су се разбегли куд који — од своје рођене лажи. А што српским грађанима треба и помисао за напад на аустро-угарско посланство? У Србији се добро знају дипломатске воденице, које би радо млеле водом коју би им каква „демонстрација“ натерала на брану. Али се то неће догодити, јер не треба да се догоди. Тога је свестан и сваки српски шегрт, а камо ли озбиљан српски грађанин, који тек што је оставио пушку, дошавши дома из великог, дугог и тешког рата. Место каквог било неупутног поступка српским грађанима је далеко лакше слатко се насмејати, кад виде, како затутњи мост на савском пристаништу, или како се заглављују врата на вагонима, од оних што беже у Земун, бојећи се, јадни, своје рођене сенке, а можда и своје рођене немирне савести. И онда, после панкања Београда, Београђана и Србије, долази један, колико жалостан, толико и комичан инћар, који се дипломатским језиком зове „деманти“.

Тако се, у осталом, увек пролази, кад се са лажама оперише и на њима се зидају читави планови.

Али то, на жалост, има и својих последица. Да ли нелојална бечка — пештанска штампа, која тако радо, нарочито у последње дане, црпе своја обавештења из некакве „serbischen Hehenküche“, зна, колико зла и несрећа она набацује на своје рођене грађане? То је она иста штампа што је у своје време створила и „Прохаскипу аферу“ и објављивала рат Србији. Исто се дословце понавља и сад после несрећног сарајевског атентата. Али је она тиме набацала, и без рата, све ратне штете својим рођеним суграђанима. Све је бачено у страх, послови престају, курсеви падају, људи се унезверено питају: шта ће бити? Министри и владе падају у кучине, које је изтрлила и у јавност бачила та несавесна и непоште-

на штампа дугачких језика. Владе и министри се онда и сами заплићу у те новинарске кучине и губе компас у својим опредељењима и одлукама. Сасвим су онда близу и могуће фаталне погрешке. Једном речи, *штампа дугачких језика и нечисте савести ствара толике опасности, и уноси огромно несрећокојство у међународне одношаје*, далеко више, и са конвенцијама далеко опаснијим и од самих несрећних атентата, која та штампа тако несавесно експлоатише — вршећи са своје стране атентате на читаве народе и државе.

Срећа је, што најзад, настаје извесна отупелост и равнодушност, коју сама собом изазивљу ова претерана и очевидна лагања, те то донекле бар паралише њихово погубно дејство. Али тога дејства ипак не нестаје, оно је ту и чини своје. Ловци у мутној води подмире своје дневне потребе и приме свој ћар, али читави редови друштвени, целе државе, крицају и ломе се у својим саставцима под теретом неизвесности, страха и панике, коју овим бесавесници из дана у дан изазивљу.

Која би реч осуде довољна била за овакав међународни грех и покор?

У толико се више морамо са дужносним признањем у овом не пријатном тренутку сетити свих оних представника суседске и о сталне европске штампе, који часно и лојално чине што могу, да ову поплаву лажи зауставе, или је бар сагнају у њено прљаво корито, да без опште штете, одиђе у своју уобичајену клоаку. Нека би их све ово наше, искрено признање уверило, да с ове стране Саве и Дунива живи народ, који уме да буде добар сусед, кад год је срећан да има добре суседе, који имају куражи да уврну или почупају оне опасне дугачке језике, који и најбоље суседе доводе до омраза као што ни своме рођеном дому не доносе обично никакве среће!

Један летимичан поглед на вредне прилике у Грчкој.

Да споменемо још маслине и смокве, за чије је успевање грчко земљиште и поднебља веома погодно.

Percy F. Martin, у свом на француски језик преведеном делу *La Greque Nouvelle* 1913 год. о производњи маслине изражава се овим речима:

„Видео сам маслине у Француској, Италији, Шпанији и на обалама Средоземнога Мора; у Мексику, где су уведене у 17 веку; на Калифорнији, где ова производ из дана у дан напредује; у Кини, па чак и у Аустралији, — али ни где нисам нашао маслине тако напредне (Horissants) као у Грчкој...“

Годишња производња јако варира из године у годину. Тако на

пр. произведено је у 1909 год. маслинова уља 58.519.000 ока, док је у 1910 год. производња спала на 17.739.000 ока.

Под смоквом налази се данас око 10.000 ha, а годишња производња цени се на 14.520. тона. Највећи део (11.200. тона) пада на Каламата-Месинију.

Шумарство и сточарство је врло слабо развијено.

Под шумом се налази око 800.000 ha, дакле једва 12.5 од сто целокупне годишње. 80 од сто од све шуме припада држави а само 20 од сто је приватна својина.

По врсти горе највише је растовине (45 од сто); остатак долази на тополе, јеле, борове итд.

Експлоатација шума је и данас врло рђава, а резинирањем вина врши се упропашћавање јелове и борове шуме.

Према попису од 1899 године било је стоке:

коња	159.068
мазги и магарца	230.043
говеди	408.744
свиња	79.716
оваца	4.568.151
коза	3.339.439

Стока је већином рђавог квалитета, нарочито говеда за рад, стога се велики број говеди увози из иностранства.

* * *

Да проговоримо неколико речи и о аграрним односима.

У Пелопонезу и Атини влада слободна својина и мали посед; у Тесалији су чифлуци са великом својином, и кефалохорије, слободна имања, с малом својином год. 1901 влада је покушала да откупи чипчије, и у том циљу утрошено је до сада око 9. мил. динара, али је и данас ово питање нерешено.

Свуда на имању благодарећи великом исељавању о чему ћемо доцније говорити, влада оскудица у радној снази, мада су радничке наднице, нарочито ових последњих година, доста високе.

II

Индустрија.

И код Грка, као и код нас, држава се трудила свима средствима да развије домаћу индустрију. У том циљу уведене су високе, заштитне царине; давате разноврсне концесије и ослобођења, итд. При свем том индустрија је и данас врло слабо развијена, поглавито из три разлога:

1. Што влада оскудица у сировинама;
2. Што недостаје капитала; и
3. Што је радна снага необучена и релативно скупа.

Од индустријских грана нарочито помена заслужују:

1. *Индустрија коњака и шпиритуса.*

Годишња производња шпиритуса пење се на 5.000.000 ока, и ова производња није опала, и ако је 1909 год. уведен велики порез.

О производњи коњака нема статистичких података: али, судећи по количини извоза (око 500.000

ока) производња мора бити доста развијена.

2. Текстилна индустрија.

После великих тешкоћа текстилна индустрија показује данас прилично лепе резултате. Има око 20 предioniца памука са преко 8.000 вретена, и 6 предioniца вуне.

Годишња производња је око 3 мил. кграма памучних предива и 600.000 м. штофова.

Поред ове две постоји у Пиреју и свиларска индустрија, чији су производи јако тражени у иностранству.

3. Гвоздена и машинска индустрија.

Машинска и гвоздена индустрија ограничена је за сада само на оправку и израду мањих параброда, и израду пољопривредних справа и алата.

Ова индустријска грана има мали изглед на успех, јер се готово сав сиров материјал увози са стране.

4. Стакларска и папирна индустрија — налазе тек у првим зачецима, и ограничавају своју производњу само на грубље израђевине, док се сва фина роба увози са стране. Тако на пр. од стакла се израђују само флаше, а од артије готово само артија за паковање.

5. Фабрике сајуна и свећа.

Ове две индустрије показале су у последње време врло леп напредак, мада се сировине за фабрикацију свећа, као на пр. церезин и парафин, увозе са стране. Фабрикација свећа има још увек да се бори са свештенством, које тражи, да се све свеће за цркве израђују од чистог воска.

У Грчкој има велики број малих фабрика, а поред овога и две веће фабрике: једна у Пиреју а друга на Крфу.

6. Индустрија шећера врло је слабо развијена. Од годишње земаљске потрошње, која се цени на 80.00 згр, у земљи се производи свега 15.000 згр, док се цео остатак мора увозити из иностранства.

Интересантно је споменути, да се готово сва велика фабричка предузећа налазе у Пиреју; предузећа по унутрашњости више су мале занатске радионице но фабричка предузећа.

У Пиреју се налази: 2 бродарске радионице, 11 млинова, 7 предioniца, 2 стругаре, 1 ткачица свиле, 5 фабрика кожа, 25 фабрика коњака, 14 малих фабрика за израду машина и котлова, 7 фабрика свећа, 6 фабрика макарона, 1 радионица за кола, 1 радионица за израду мебла, неколико радионица за израду боја, хемикалија, нафте, барута, артије, и т. д...

Рударство.

Још у старо доба Грчка је била чувена са својих рудника; али су доцније ова рудишта потпуно напуштена, и тек пре, од прилике, 40 година, почело се поново на овом пољу радити.

Почетком шесетих година прошлога века дошла је једна грчка једрилица у Сардинију, носећи као баласт велику количину шлаке из грчких рудишта. Серпијери, сопственик једног рудника у Сардинији, заинтересовао се за ову шлаку, и извршеном анализом константовано је, да се та шлака даје корисно експлоатисати. Серпијери откупи одмах сву шлаку која припада Кератерској општини, и одмах затим 1864 год. основана је „Société metallurgique du Laurion, Hilarcon Roux & Co.“

Год. 1869. Серпијери је добио концесију, која је обухватала простор од 14 и по км² са местима: Лаурион, Синтерини, Камареца, Берзеко и Суреза. Но већ 1869 год. а на основу извештаја једне комисије која је пронашла да друштво добија баснословне суме, створен је између друштва и државе чувени лаурински процес, који је завршен тек 1873 год., и на основу кога се друштво одрекло своје концесије, за цену од 12.500.000 дин. На место њега створена су одмах два нова друштва, једно француско — грчко, а друго белгијско — грчко.

Од овога доба почело се рударство у Грчкој доста брзо развијати. Влада је дала досада око 500 концесија, а број консорција попео се ва 17. Нарочито се истичу мало час споменуте две консорције, чија су рудишта потпуно модерно уређена.

До 1905 год. рударска индустрија у Грчкој давала је лепу зараду: после овога рентабилитет је знатно опао, те су многа предузећа редуцирала рад. Главни узроци овоме су, поред оскудице у угљу, падање ажије, јер услед овога продајна цена у иностранству знатно је пала, док су режијски трошкови остали исти.

Највише се добија гвоздне руде, око 500.000 тона, и то готово све у лауринским рудницама; после гвожђа долазе по реду: олово, цинк, сумпор, магнезит, и т. д.

Према подацима из 1909 год. добило се:

гвожђа	496.266	тона
олова	240.013	"
магнезита	74.467	"
сумпора	52.025	"
цинка	48.524	"
пирита	24.577	"
хрома	7.400	"
мангана	1.287	"
никла	500	"
бакра	100	"

(Наставиће се).

СРПСКО ПИТАЊЕ.

Под тим насловом донео је „Мађарорсаг“ два чланка. Први уводни чланак написао је др. Антал Калмар, а други гроф Алберт Апоњи.

Др. Антал Калмар рекао је у главном да је окупација и анексија Босне и Херцеговине повреда човекова права, отимачина пра старих српских покрајина и трагедија Хабзбуршке династије.

Те речи дословно потписујем.

Гроф Алберт Апоњи излагао је у своје чланку да анектирање Босне и Херцеговине није отимачина, да је заузимање речених покрајина изведено на темељу мађарског државног права, да је мишљење др. Антала Калмара његово приватно мишљење, да је оно опасно по краљевину мађарску и да отвара велико српски апетит и на друге покрајине државе Св. Стевана.

Речи грофа Алберта Апоњија не могу се потписати и оне изазивају и трећи чланак под насловом „Српско питање.“

Пре свега српска јавност треба

да буде на чисто са необичном појавом грофа Алберта Апоњија. Његова околина тврди, да има две природе и то: мађарску националну и католичко клерикалну. Прва природа му је наслеђе од оца и мајке а друга од језуита, и коју је стекао васпитањем. Ту лежи његова катастрофа и само се услед тога није могао никад задржати на оној висини, на коју га је подизао његов природни таленат и висока интелигенција. Да би слика била јаснија, морам споменути, да је гроф Алберт Апоњи својом силовом речитошћу створио велику мађарску народну странку, затим коалицију под умним Селом и коалицију под Кошутом и да су се ове све странке распадале баш због његове неконзеквентности. О њему влада веровање, да свака акција и свака странка мора пропасти, чим јој се гроф Алберт Апоњи приближи. Само то и ништа друго јесте прави узрок што грофа Алберта Апоњија нису изабрали за председника мађарске независне странке и ако је то Фрања Кошут на самртном часу зажелио. Овакав увод потребан је једино тога ради, да укажем, да је баш мишљење грофа Алберта Апоњија усамљено, а не мишљење др. Антала Калмара. Сама околност што је чланак др. Антала Калмара угледао света у „Мађарорсагу“ побија грофа Алберта Апоњија. Да не би ови моји наводи изгледали празни софизми, слободан сам навести и конкретне случајеве, који ће доказати да није мишљење др. Калмара, па евентуално и моје усамљено. Ево примера: За време окупације Босне и Херцеговине био је министар финасија умни Когоман Сел. Сел се окупацији одлучно противио и напоследку је поднео оставку. Сел је у окупацији предвидео највећу опасност по монархију и сматрао ју је за нечовечно дело. За време полагања заклетве Векерлеовог кабинета, Кошут је поздрављен од босанско-херцеговачке омладине, рекао, да Босну и Херцеговину не сматра ни мађарском ни аустријском провинцијом и да им жели потпуну независност. За време анексије, када се председник владе, Векерле, по-

Новчаничне (Емисијоне) Банке.

од
Леона Смита
превео
М. И. Ђунић

(6)

Ту је разлику Курсел Сенеј протумачио овим речима: „Тачност плаћања банчаних новчаница зависи не посредно од природе пласирања капитала добивених помоћу емисија а не од суме емитованих новчаница, ни односај те суме према суми металне подлоге. Емисије новчаница набављају банкама, без интереса, капитал, које могу пласирати под интерес, али које публика може захтевати сваког тренутка. Доходак тих емисија је у толико већи у колико банке могу сачувати у каси мању суму металног новца и у колико су капитални пласирани под већи интерес. Природно је дакле, да су банке увек примамљене да пласирају највећу могућу суму и под највећи могући интерес. Њих само задржава на тој низбрдици потреба да плате тачно своје новчанице, и лако могу бити примамљене да се ставе у немогућност да одговоре својим обавезама зато, што су

сувише или рђаво пласирале, али не и зато, што су сувише много емитовале новчаница.“*

Стуарт Мил се такође подигао против предрасуде, о којој је овде реч. „Има много лица“, вели он, „која ми сле да новчаничне банке имају право распростирати по вољи новчанице. Та лица су учинила стварне и хронолошке погрешке, за које се не би могло ни веровати, да се један човек од великог практичног ауторитета Тук (Тооке), није потрудио да их избаци својим изванредним историјским радом (A history of prices, итд.). Резултат ових истраживања укратко је изложен пред истражном комисијом од 1882 године овако: „У ствари и по историји, у границама мојих истраживања, у свима случајевима скакања или опадања цена, скакању или опадању је предходило скакање или опадање емисија банчаних новчаница а није их могло проузроковати то увећање или опадање“.

Адам Смит се удалио од истине, кад је замишљао банке, које емитују изненадно новчанице за један милион фуната стерлинга у самом тренутку кад маса новца који циркулише у држави износи један милион и кад је

* Traité d' Economie Politique, t. II p. 337.
* Principes d' économie politique liv II, chap. 2.

она довољна да стави у циркулацију целину годишњег производа земље и рада.

„Пошто тај производ“, вели он, „не може бити повећан од једанпут, канал оптицаја биће препун тако да ће преливати.“ Да ли се може појмити да банке стварају изненадно оптицај новчаница, који би био једнак са постојећим оптицајем звечећег новца, и да тај вишак буде сасвим непотребан? Чак и онда кад би се тако штогод могло и догодити, метални новац и фидуцирани новац изгубили би од своје вредности. Према томе, канал оптицаја могао би садржати више металног и фидуцирног новца. Новац ће излазити напоље не зато, што ће бити принуђен да прелива, него зато, што ће наћи на страним трговима кориснију употребу него ли на земаљским трговима.

У осталом, Адам Смит није закључио у свом расуђивању, да извоз металног новца мора имати бедне последице, које су замишљали Роси и Воловски „Ако је једна тако велика сума злата и сребра“, вели Адам Смит, „послита на поље на тај начин, не треба мислити да је она тамо ни за што послата и да тиме сопственици тога новца чине поклон страним државама.

Они ће га разменити са робом једне или друге врсте, која је намењена за потрошњу ма које друге државе или потрошњу своје сопствене државе.“

Користи и незгоде привилегованих и многобројних банака.

Јединство, вели се, даје снагу: велика централна привилегована банка моћнија је од многобројних банака; она улива више поверења колико због престижа, који јој даје њена привилегија, толико и због гаранције осигуране државном контролом. Да монопол и државна контрола дају бољи углед и кредит једној банци, то је несумњиво, али се ништа не противи томе да се многобројне банке оснују и управљају тако, да добију саме од себе поверење и кредит, које имају и привилеговане банке. О томе се може навести по неки пример из Савезних Америчких Држава и Енглеске. Постоји само та разлика, што је за многобројне банке успех тежи. Има држава или области, које су мање наклоњене оптицају новчаница; ту би, очевидно, новчаничне банке, које би се утврдиле, наишле на неповерење; оне би имале да савладају навике и предрасуде, које би сметале пријему њихових новчаница, а привилегована банка имала би више изгледа на успех.

(Наставиће се).

* Richesse des Nations, liv. II, chap. 2.

знао на мађарско државно право добио му је најслободоумнији министар правде Геза Полоњи, да је то државно право историјски фолзум, а Карл Етвеш, најјачи мађарски правник, да је наведено државно право политичко хоштапелство. Кад је Векерле, помађарени Немац, приметио, да ће критику и даље у овом жанру продужити и кад је сазнао, да је посланик Јован Хок записао чак и хитну интерпелацију у знак одлучног протеста против анектирања Босне и Херцеговине, позивао је Хока к себи и казао му је онако швапско цинички, да ће га у сабору јавно жигосати као српског плаћеника — ако од интерпелације не одустане.

Ови наводи доказују, да др. Антал Калмар није усамљен, а уједно и лепо карактеришу то мађарско државно право. Ну осим свега тога и ја имам свој поглед о државном праву једнога народа на покрајине, у којима тај народ нема своје староседеоце. Такво државно право није ништа друго, до болестан изум шовинизма, однегован софизмима. Просто рече: луд прохтев још луђег фура. Племенити гроф боље би урадио, да је отворено признао, да је Босна и Херцеговина отета на темељу права јачега и да ће их на темељу јаче песнице и држати. То и само то говори у прилог његове софизмалогичке. Са свим је појмљиво, што племенити гроф избегава споменути право јачега, као мачак врелу кашу, јер је све стан тога, да баш то и јесте оно, што му не да мира. Снага песнице ђудљиве је природе. Наступила је промена у времену.

Ја пријатељски одано уверавам грофа Апоњија, чији сам политички пријатељ доскора био, да право песнице не говори у корист Мађара.

Босна и Херцеговина нити је имала нити има староседеоце Мађаре и Немце и нису биле никад Аустро-Угарске покрајине. Босна и Херцеговина насељене су чистим Србима, биле су српске и биће српске. Тамошње Мухамеданство је створила најезда Турака а каголичанство најезда Аустро-Угарске. Обе вере су тамо само последица пропаганде као и Бугараштво по Македонији. Све је то пролазан успех и ништа више. Вода ће тећи куд је текла. -- То је природан закон и право. Циљ чланка грофа Алберта Апоњија жели да одгурне Мађаре од Тројног Споразума.

Гроф Алберт Апоњи и не примећује, како је класично комичан, кад позива мађарски народ на борбу за албанску слободу, а њега ритера слободе лупају о ледину из парламента своје рођене отаџбине. Он мирном душом гледа Мађаре у тами ропства. За мађарску слободу он нема поклича.

Никола Марковић.

Русија и демарш Аустрије.

Бечка „Н. Сл. Преса“ доноси ово: „Са нарочите стране дозна јемо, да Русија, спрам запетих односа између Србије и Аустро-Угарске, заузима ово гледиште:

„Русија се нада, да Аустро-Угарска неће постављати никакве захтеве, који би на ма који начин претили националној самосталности Србије.

„Русија ће, ако би захтеви ау-

стро-угарске монархије били умерени, на сваки начин у интересу мира поштомоћи их захтеве“.

Сад се тек види зашто је руски амбасадор у Бечу Шебеко пре дан два посетио грофа Берхтолда.

ИЗ ТРГОВАЧКЕ КОМОРЕ.

Представна, коју је Трговачка Комора упутила Господину Министру Грађевина о вези Дојрана са старим границама Србије.

Приликом нашег бављења у Дојрану, тамошњи трговци жалили су нам се да имају великих тешкоћа у раду са старим крајевима, јер не могу да довозе робу, коју тамо купују директном железничком линијом Београд — (старих граница) — Бевђелија — Карасули — Дојран, не го се мора роба истоварити или на станици у Струмици или Бевђелији па одатле иде за Дојран, колима, плаћајући при том 3 до 3 и по дин. од 100 кила робе за превоз.

Ове тешкоће око преноса робе отежавају међусобне трговачке релације Дојрана и старих граница, те су они приморани да и даље раде са Солуном.

Међутим, кад би наша Жељезничка дирекција успела код Дирекције Жељезница Солун-Цариград, којој припада крак од 40 к. м. Карасули-Дојран, да ова транспортује сву нашу робу без претовара код Карасули, онда би на ша роба путовала директно из старих граница за Дојран преко Карасули-Дојран, у пломбираним вагонима. На станици Дојранској, која је на Грчкој територији, тамошње грчке царинске власти, констатовале би да је та роба српског порекла и да иде за Србију, (Дојран) и не би имале наплатити никакву царину, и на тај начин Дојран би могао на лак начин да довози робу из Београда и старих граница много јефтиније и брже, него колима преко Струмице.

Ове би нарочито биле корисне за монополисане артикле, који долазе из Бевђелије такође сувим плаћајући при том скуп подвоз до 3 дин од 100 кила.

Ако би се успело да се уведе директан саобраћај између Дојрана, преко Карасули са старим границама, онда тим путем ишао би извоз свеже рибе, који је врло знатан и требало би само који вагон нарочито удешен за извоз свеже рибе, (како се то практикује за свеже месо) и онда би та риба могла у свежем стању да се продаје на свима пијацама нових и старих граница где се она необично цени.

На овај начин пружио би се велики трафик компанији, која експлоатише ту пругу, разишли би се наши међусобни трговачки односи, а Дојрану би се пружила могућност да што више искористи богатство, које му даје његово језеро. Јер сад услед тешкоћа у преносу, риба се извози врло мало у кошевима и то за оближње пијаце, што разуме се далеко је од онога кад би се извозило железницом.

Ми смо уверени, да ће горња компанија, у свом сопственом интересу, усвојити предлог наше Дирекције, само је потребно да се за то Дирекција обрати званично и тражи директан саобраћај.

ПРЕГЛЕД ДОГАЂАЈА.

Нова великоиздајничка парница у Загребу.

„Застава“ пише: Осечка „Народна Одбрана“ доноси оптужбу против Јакова Шефера и Рудолфа Херцигоње. Та је оптужба у „Обзору“ била заплена. Државни одветник тужи Јакова Шефера, ученика трговачке школе у Загребу, да је хтео да убије бана Шкерлеца 7. (20.) маја о. г. и да је у ту сврху почео да вуче из цела револвер, у којем је било 6 набоја. Шеферу је 19 година. Рудолфа Херцигоње коме је било 18 година, тужи да је Шефера наговарао да убије Шкерлеца и том приликом говорио му је, да ће Србија прискочити у помоћ ако дође до рата. Ако се буду убијали властодршци, створиће се у Хрватској неред, којим ће се изазвати општи рат у којем ће Србија помоћи Хрватима да се ослободе.

Још каже оптужница, да је Херцигоња пред више људи говорио, да се силом мора спровести уједињење Србије и Хрватске и да ће до тога доћи природним развртком за неколико година. Хрвати су дужни да изводе атентате против високих особа: Франца Фердинанда, грофа Тисе, Хедерварија и свакога бана, јер су они непријатељи Хрватске и мрски људи. Херцигоња је тобож рекао да Франц Фердинанд мрзи Хрвате и да им је непријатељ, па да због тога има разлога, да се против њега изведе атентат, јер ако он заседне на престо, владаће апсолутистички. Атентатима ће се публика приправити на велике догађаје, па кад дође српска војска, лако ће се дићи узбуна. Херцигоња је препоручивао, да се у Америци нађу атентатори и да се народ задобије за револуцију, па да се устанак дигне у згодан час и изврши уједињење Хрватске са Србијом.

У ту сврху да се оснује књижевно друштво, које ће образовати револуционарце. Јединство Хрвата и Срба не значи, да би Хрвати дошли под српску власт, него би то била једна држава, а српски престолонаследник је тако слободоуман човек, да би се одрекао престола, кад би знао да Срби желе републику. Хрвати би били равноправни са Србима. Атентатима би се то ускорило, јер би се дигла буна, а онда би дошла у помоћ Србија и Русија — Тако гласи оптужница, а сведоци су: Маријан Јакшић, Јанко Бедковић, Антун Јелиновић, Јосиф Кон, Иван Кир, Александар Хакер, Ана Милер, и Милан Бошњак. — Херцигоња је приватни ученик трговачке академије у Загребу.

Тројни Савез и Балкан.

Аустро-талијанске намере на Балкану. Париз 3. јула.

„Журнал де Деба“ има вести из Берлина да се у тамошњим дипломатским круговима проносе гласови, да су се Силе Тројног Савеза потпуно споразумеле у питању успостављања реда на Балкану. Мобилизација италијанске војске врши се са пристанком Аустрије и Немачке, што се за то мисли, ако је Аустрија заиста пристала на ову мобилизацију, што значи, да је Италији оставила потпуно одређене руке за Албанију, али, да јој је у замену за то признато, да врши контролу и полицијски надзор у извесним другим крајевима на Балкану. Исти берлински дописник још дознаје, да је између Италије и Аустрије већ закључен споразум односно ман-

даша, по коме би Италија могла да врши полицијски надзор у Албанији.

У овдашњим добро обавештеним круговима налазе, да оваке вести треба примити са највећом резервом, јер, све ако би ово заиста и било жеља Италије и Аустрије, не треба заборавити, да у Европи осим Тројног Савеза постоји и Тројни Споразум, који никада не би дозволио овакву акцију Италије и Аустрије на Балкану.

АУСТРИЈА И СРБИЈА.

(Извештај Српског Пресбиора)

Интерпелација у Угарском Сабору. Будим-Пешта, 4 јула.

Данас у парламенту поднели су интерпелације: Менеша о ситуацији у Босни; Раковски о завери у Београду; граф Андраши о спољној ситуацији. Све ће интерпелације бити дискутоване идуће среде.

Босна и Херцеговина.

Срби код грофа Тисе.

Будим-Пешта, 4 јула.

Вођа српске народне странке у босанском Сабору г. Димовић и г.г. Докић и Васић стигли су синоћ из Сарајева. У подне они су посетили грофа Тису у парламенту. Г. Димовић, у једноме говору, изразио је грофу Тиси, у име српске народне странке своју најтоплију захвалност за изјаву, коју је он учинио у мађарском парламенту односно ситуације и детаља у погледу понашања према Босни и Херцеговини.

После страшнога атентата, рекао је говорник, десили су се изгреди и српски народ у Босни и Херцеговини била је обузела зла слугња. Говор председника министарства дошао је као сунчани зрак. У томе говору ми смо чули паметне речи једнога државника без предрасуда. Његове речи, које се одликују великом правичношћу, нашле су радосног одзива чак и у најсиромашнијој српској колеби у Босни и Херцеговини. Српски народ из Босне и Херцеговине сећаће се тих речи и у то име изјављује му своју најтоплију захвалност.

Гроф Тиса одговорио је, изразивши своје најживље задовољство да су његове речи нашле такав одзив признања. Потребно је, продужује гроф Тиса, да у таквим моментима човек суди хладно и праведно. Наше држање, за које се признаје да је било да сада добро, продужићемо. У Босни треба поступати на основу принципа једнакости и правичности према свима трима исповестима. Све три вероисповести треба да буду позване да хармонично кооперишу у државном животу Босне, ради напредка двеју земаља и ради славе двеју држава монархије. За примену тих принципа председник министарства употребиће свугде свој утицај. Ви можете бити сигурни завршио је гроф Тиса, да ви имате у мени једнога пријатеља, који ће учинити за вас све што може хладно резонујући и са топлим срцем, о чему ћете се уверити првом приликом кад буде наступила заједничка акција.

Хрватска и Славонија,

Захвалност Срба Тиси.

Будим-Пешта, 4. јула.

Посланици Душан Поповић и Мажуранлић, чланови српско-хрватске коалиције изразили су грофу Тиси у име Срба, који припадају коалицији захвалност, за његову изјаву, коју је он ту скоро учинио, додавши да ће ова захвалност наћи одзива у срцима Срба у Хрватској.

ДОГАЂАЈИ НА БАЛКАНУ

(Извештај Српског Пресбирог)

Меморандум цариградске патријаршије.
Цариград, 4 јула.

Према аутентичним информацијама из патријаршијских кругова, меморандум, који ће бити предан европским кабинетима преко грчких свештеника са резиденцијом у престоницама шест Великих Сила, излаже порекло, узроке и детаље грчке емиграције, формулише читав низ захтева, којима се на име тежи да постигне интервенција Сила да би се очували живот, част и имања Хришћана, а нарочито Грка, у Турској.

Енциклику упућену поглаварима автокефалних православних цркава предаће у Атини, Петрограду, Букурешту и Београду нарочите свештеничке делегације. У енциклици се захтева потпора цркава у горе изнетом циљу.

Грчко-турски односи.

Цариград, 3 јула.

Први правни саветник Порте отпутовао је у Смирну, да редигује компромис о наименовању швајцарског изборног судије, који треба да буде придодан турско-грчкој комисији за иселенички покрет, и да прецизира његове атрибуције.

Цариград, 3 јула.

Уверавају на обавештеном месту, да је грчки посланик Панас учинио јуче корак код великог везира. Панас је изјавио, да је инцидент према грчком консулу у Ајвали до крајности озбиљан и захтевао је да кривци буду кажњени.

Цариград, 3 јула.

Уверавају, да је Порта решила да отвори конзулат на Криту.

Наступање Епираца.

Рим, 4. јуна.

Агенција Стефани јавља из Валоне под јучерашњим датумом (10 сати вече):

Епирци, који су добили 4.000 регуларних грчких војника и 4 топа, као појачање, у изгледу су да ускоро заузму пролаз Логара. Арбанашки мајор Хусни предузео је команду места, коју му је предао холандски командант Слисес. Ахмед ефендија предузео је команду владиних трупа. У вароши је мирно.

Санција закона о бугарском зајму.

Софија, 4 јула.

Краљ је потписао указ и на тај начин санкционисао закон о зајму, који је Собрање вотирало.

Кнез Виљем без одбране.

Драч, 4 јула.

Све се већма шири глас да ће побуњеници напасти на варош, услед чега становништво обзиром паника. Многобројне породице из околине стигле су већ и траже

склоништа у вароши. Друге породице остављају Драч.

Међу добровољцима, којих има на 150 — Румуна, Аустријанаца и Немаца — појавило се извесно незадовољство, услед рђавих услова за становање и за исхрану. Многобројни добровољци враћају се у своју отаџбину. Један велики број Миридита напустио је Драч.

Кристомеско, банкар и повереник румунске владе, постављен је за кнежевог тајног саветника.

Рад бугарског собрања.

Софија, 5 јула.

Јучерашња седница у Собрању протекла је у непрекидној ларми. Посланици из опозиције протествовали су сваки час због гласања од прошле среде, а нарочито кад су видели да су званичне новине донеле краљев указ. Два посланика искључена су из три седнице. Председник министарства пориче да је извукао револвер у моменту гласања и рекао је: Ја се нећу бранити оружјем, мене ће сама Бугарска бранити.

Бугарско-румунски погранични сукоб.

Софија, 5 јула

Бугарска Телеграфска Агенција јавља:

На основу накнадних извештаја изгледа утврђено је, да је напад на бугарску пограничну караулу од стране румунских трупа био у напред опремљен. Али, благодарни мирном и паметном држању бугарских војника, који су се повукли на извесно одстојање од карауле, није било људских жртава. Од бугарске стране чини се све што је могуће, како се оваки догађаји не би понављали. Министар војни упутио је нове наредбе војним јединицама на граници, рекавши им, да се уздрже од сваког корака, који би могао дати повода новим инцидентима.

СМОТРА ЛИСТОВА.

Валону ће бранити Италија.

„Кориере дела Сера“ у другом извештају свом јавља, да је нови албански министар иностраних дела Фаик-беј изјавио, у једној седници под председништвом кнеза Вида, да не треба тражити помоћ од Европе и не треба преговарати са побуњеницима, него напасти их у zgodном часу. Ми имамо преко 160.000 људи, добрих бораца, рекао је Фаик-беј, па их треба сјединити са аустријским, немачким и румунским добровољцима и с нашим жандармима и, кад наступи половина муслиманског Рамазана напашћемо тада арбанашке побуњенике, пошто они, као верни мухамеданци, неће бити у стању да издрже велике борбе, јер ће бити изнемогли од глади и поста; сигурни смо да ћемо их тада победити и отерати тамо далеко иза Раштула. Тиме ћемо учинити крај побуне у централној Албанији.

— А Валона? — упитаће неки од његових колега.

— Валона интересује много Италију да би она могла остати равнодушна кад би је Епирци напали. Ако ми не успемо да код Валоне победимо устанике и кад погубимо све наше војнике Италија је ту преко пута да пошаље своје у одбрану Валоне.

Но та италијанска интервенција изазвала би сличну акцију Аустро-Угарске у северној Албанији. Стога Италија ваљда се неће одрећи свога програма и свога гледишта, да Албанија мора бити међународна. Од ње се не

сме начинити опасно поље аустро-италијанске суревњивости.

Расположење у Београду.

Под тим насловом доноси „Најес Будапестер Абендблат“ допис из Београда, у коме допису, између осталог наводи, како се данас у Београду чују само ове две речи: Шваба и монитор, јер се проноси глас, да ће се дунавска флотила појавити пред Београдом. Срби је се страшно боје. Дописник за тим истиче, да је ред и поредак приликом Хартвиговог погребца био одличан, и да би се угарска полиција, па и публика, могла у Београду много поучити. Полицијски органи били су пуни такта, а публика је мирно стајала по улицама и посматрала величанствен погреб. Затим дописник прича, како се био пронео глас, да ће Срби напасти на аустро-угарску колонију. Показало се да је тај глас био неистинит, али су многи чланови аустро-угарске колоније провели ту ноћ у највећем страху. Потпуно је неистинита вест бечких листова да су београдски трговци решили бојкотавање Аустро-Угарске трговине

Трговачка и Занатска Комора издале су протест против таквог бојкота. Најзад дописник саопштава да је разговарао са секретаром трговачке коморе доктором Костом Јовановићем, који му је рекао, да је Србија вољна дати уступке Аустро-Угарској у новом трговинском уговору, очекујући да Аустро-Угарска одобри слободан увоз меса из Србије, и да је била крупна погрешка аустро-угарске дипломатије, што је трговинска питања увек мешала с политичким.

После овог разговора дописник је вели отишао у Москву, где му је келнер — кад је дописник затражио једну анзис карту — донео карту, на којој је слика: улазак Краља Петра у Босну... Ето — како је расположење у Србији — завршује дописник.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ.

Помен пок. Хартвигу.

Јуче је у Саборној Цркви био седмодневни помен пок. руском посланику Н. Хартвигу. Овоме помену присуствовали су: Њ. К. В. престолонаследник Александар, председник владе г. Пашић са свима министрима, чланови дипломатског кора, виши официри и чиновници и маса пријатеља и поштоваоца пок. Хартвига.

Добротвор Привредног Одељења Београдске Трговачке Омладине.

Да би свој рад на одашиљању питања у иностранство на изучавање разних трговина и заната, а нарочито пољопривредне праксе, проширило што више, обратило се је Привредно Одељење Београдске Трговачке Омладине циркуларима свима учитељима, свештеницима, држ. економима и корпорацијама у земљи и најтоплије их замолило да га у том раду помогну. Овај апел Одељења нашао је код већине оних, на које се је Одељење обратило, на врло леп одзив а без сумње ће бити од неоцењене вредности за будући рад Одељења на општем народном добру.

Ђупријска штедионица је такође једна од оних, која је у потпуном смислу речи схватила важност и општу корист тога рада и поводом управљенога јој апела послала је Одељењу писмо ове садржине:

Привредном Одељењу Београдске Трговачке Омладине.

Београд.

Потврђујући пријем послатих нам два циркуларна се приложима и извештајем

Привредног Одбора тога Одељења част нам је извести Вас, да ћемо се радо одазвати Вашој жељи и ревносно пропагирати кроз све друштвене слојеве за Ваше патриотске идеје.

Да би могли ово и у дело привести а на предлог нашег члана Управе, г. Мила Радојковића, ми смо изабрани као најбољи пут ово:

Ђупријска Штедионица изда годишње својим комитетима до 10.000 комада меничних обрачуна, међу којима је највећи број наш привредник са села. На полеђини тих обрачуна Штедионица би наштампала један апел на све родољубе, да извор српске снаге лежи у селу и да је рационална земљорадња најбоља одбранбена снага, без које нема живота трговини и индустрији.

С тога смо слободни послати Вам један примерак тих обрачуна с молбом, да на истом копирате шта би требало наштампати, па нам исти вратите на даљу нашу употребу.

На име сталне годишње помоћи на ту сврху, одредили смо 100 — динара, коју Вам суму у прилогу овога писма за ову годину шаљемо у готову.

Дин. 100 — (сто) с молбом за одговор о пријему новца“.

С поштовањем
Ђупријска Штедионица

Председник

Миј. Ђ. Миленковић, с. р.

Члан Управе

М. Ђ. Радојковић, с. р.

Одељење је Штедионицу уписало за свога члана добротвора са сталном годишњом помоћи од 100 — дин. и изјављује јој и овим путем на овом племенитом делу и на искреном заузимању око образовања нашег привредног подмлатка своју најтоплију захвалност.

Буде ли се само незнатан део оних, за чију се помоћ Одељење обратило, повео за примером Ђупријске Штедионице, благотворни рад Одељења биће убрзо крунисан најсјајнијим резултатима.

Одељење и овом приликом моли све родољубе да га у свакој прилици и снагом препоруче и да се свако за ближа упутства обраћа директно њему.

Нови питомци Привредног Одељења Београдске Трговачке Омладине.

На препоруку г.г. учитеља Мих. А. Вујанца, Симе Поповића и Нинка Цветојевића и свештеника, г. Миловоја М. Петровића, примљени су за питомце Привредног Одељења Београдске Трговачке Омладине: Војислав Милоновић, из Смедерева, Милојко Миловић, из Трнавe, Миленко Радољић, из Чачка и Стеван Лукић из Београда.

Сви су ови питомци отпутовали у иностранство на изучавање одређених им трговина, и заната и Одељење им жели сваку срећу и добар успех.

Као што је познато, Привредно Одељење Београдске Трговачке Омладине прима за своје питомце сву вредну и честиту децу и младиће без обзира на сталеж и материјално стање њихових родитеља и шаље их у иностранство на изучавање разних трговина и заната и на практично усавршавање у рационалној пољопривреди.

Ко дакле жели своје дете поверити Одељењу, или ко жели туђе дете препоручити, тај нека се обрати директно, усмено или писмено Привредном Одељењу Београдске Трговачке Омладине и добиће сва потребна упутства.

Прослава двадесетпето-годишњице Шабачке Трговачке Омладине.

Ретка је и сретна она хумана установа, која дочека двадесетпето-годишњицу свога постанка и корисног делања по себе и друштво.

Једна од тих ретких и сретних установа јесте и Шабачка Трговачка Ом-

ладина, која на Илин-дан, 20. ов. м-ца навршује двадесет и пет година од свога постанка и рада на хуманом образовању своје омладине.

Шабачка Трговачка Омладина је и поред неких тешкоћа ипак гвозденом вољом и истрајношћу својих управа остварила велики део свога задатка, те се може поносити својом напредном и одлично уређеном трговачком школом, која је дала преко двадесет генерација вредних и спремних ђака; својом богато снабдевом и уређеном књижном као и својом одличном читаоницом са свима српским и страним листовима и часописима.

Омладина ће на Илин-дан свечано прославити своју двадесет-петогодишњицу, на коју Управа залаже сав свој труд, само да иста што свечаније и достојно тако једне корисне установе буде прослављена.

На прославу су позване све трговачке корпорације као и многа приватна лица заслужна по омладину.

Кандидат у Г. Милановцу.

У јучерашњим „Српским Новинама“ објављена је прва кандидатска листа за варош Горњи Милановац. Кандидат посланички је г. Урош Ломовић, адвокат.

Пољопривредни курсеви.

Јуче су у Топчидеру почели практични пољопривредни курсеви за државне среске економе и учитеље. На овим курсевима држаће се практична предавања из пчеларства, живинарства, плетарства и руковања пољопривредним машинама и справама.

Слава добровољаца и четника.

Савез добровољаца и четника прославиће своју славу „Св. Прокопија“ 8. овог месеца. Домаћин је ове славе г. Војислав Танкосић, пешадиски мајор.

Трговинске агенције.

У Хамбургу и Минхену створене су централне трговинске агенције, које дају бесплатно обавештења за увозну и извозну трговину.

Радничка Комора.

Г. Министар Народне Привреде укорио је Радничку Комору, што чини неистините представке Министарству Народне Привреде а што су утврдили и привредни инспектори. Г. Министар је одговорио, да у будуће неће чинити никакве кораке по таквим представкама.

Одликовани официри.

Г.г. Живан Митровић, Боривоје М. Срећковић и Василије Ј. Стојановић, пешадијски потпуковници, и Селимир Остојић, коњички потпуковник, одликовани су орденом Белог Орла петог реда.

Пољопривредна подружина.

У Новом Пазару образована је 1. овог месеца пољопривредна подружина округа рашког. За председника је изабран г. Милан Т. Марковић, окружни економ.

Дар ученицима.

Уважени пријатељ нашег удружења г. П. К. М. државни саветник изволео је поклонити нам 72 ком. разних одабраних књига да их као његов дар поделимо овогодишњим одличним и врло добрим ученицима наше трговачке школе.

Београдска Трговачка Омладина изјављује трајну захвалност г. Мијаиловићу на његовој свагдашњој пажњи према њеној школи.

Захвалност.

Г. Ђорђе Вајферт, индустријалац из Београда, изволео је преко свог заступника г. Велимира Ерића, трг. овд.

послати и управи чачанске трговачке занатске омладине 5 комада књига „Трговачко књиговодство“, као свој дар одличним ученицима чачанске занатске трговачке школе.

Управа чачанске трговачке и занатске омладине најсрдачније захваљује г. Вајферту на његовом дару и пажњи према омладини.

Јавна захвалност.

Приликом Његошеве прославе у Прагу заинтересовала се наша јавност у великој мери, а многи појединци помогли су нам својом издашном како моралном тако и материјалном потпором, те смо пред браћом Чесина достојно репрезентовани и осветили у спомену на нашег великог мислиоца и генијалног пророка наше југословенске идеје. Морални успех је необично велик; учествовање на забави како наших тако и чешких најачих културних и националних радника, дало је овој нашој прослави карактер ретке свесловенске свечаности.

Материјални успех је знатан, а тиме је осигуран најновији покрет овд. југословенске националне омладине — издавање омад. ревије „Југославије.“ Овим путем захваљујемо свим нашим пријатељима и племенитим прилагачима надајући се да и надаље можемо рачунати на њихову издашну помоћ.

Југословенска Национал. Омладина

Књижевност.

Упут за председнике бирачких одбора при изборима народних посланика, саставио Св. М. Гребенац. — Цена 1. дин. На продају у књижари С. Б. Цвијановића у Београду.

ТЕЛЕГРАМИ

Извештаји Српског Привредног

Ишл, 4. јула. — Надвојвода Карло Франц Јозеф стигао је јутрос и био примљен у аудијенцију код цара, која је трајала читав час. Маса је одушевљено поздравила надвојводу, који је после аудијенције отпутовао у Гмунден да посети принца Алфонса Бурбонског. У подне надвојвода продужује пут за Рајхенау.

Рим, 4. јула. — Агенција Стефани објављује једну ноту, у којој се изјављује, да су неистините вести односно концентрације и експедиције италијанских трупа.

Цетиње, 4. јула. — Председник Министарства г. Вукотић отишао је у италијанско купатило.

Петроград, 2. јула. — Први саветник Арцимович наименован је за личног секретара Министра Иностранних Дела.

Беч, 4. јула. — Из Цариграда јављају да је Дворник, бивши задарски владика, који је поднео пре неколико година оставку, услед конфликта са папском столицом због употребе словенске литургије умро у аустриској болници.

Страна тржишта

Берлин, 1 јула (Трговинска агенција)

Производи

Пшеница	Мрк	20	—	20	30
Раж		17	—	17	10
Овас		17	40	17	60
Јечам	лак	14	30	14	60

тежак		15	60	—	16	40
Кукуруз		14	60	—	14	80
Пасуљ		25	—	—	25	50
Ораси		—	—	—	—	—
Мекиње		11	—	—	11	50

Ишеница за Сеп.	М.	19.57	—	19	80
Октоб.		19.37	—	14	40
Раж Сеп.		16.22	—	16	27
Октоб.		16.30	—	16	35
Овас Сеп.		—	—	—	—
Октоб.		15.97	—	16	—
Кукуруз Сеп.		14.07	—	14	10
Октоб.		—	—	—	—

све франко Берлин царинено. Царину на 100 Кгр. плаћа:

Пшеница Мрк. 5'50, овас и раж Мрк. 5.—, јечам за пиво Мрк. 4.—, за храчу Мрк. 1'60, кукуруз Мрк. 3.—, пасуљ и ораси Мрк. 2.—, мекиње слободне.

Живина. — Јаја

Кокоске старе комад	Мрк.	1'50—1'70
И врста		1'50—1'70
II		0.90—1'10
Патке комад	Мрк.	1.60—1'80
Гуске		—
Ђурке пар		—

Јаја I кош (60 ком). Мрк. 3'70—3'90
II 3'20—3'40

Франко Берлин. Царина се плаћа на живу живину Мрк. 4.— од 1% изузимајући гуске које су ослобођене царине.

Подвоз за ситну живину стаје по Мрк. 0'25 од комада, за гуске и ђурке по Мрк. 0'50 до 0'60 од комада.

Коже

Јагњеће Ia 90 кила Мрк. 200—210—
јагњеће I а 70 кила Мрк. 185—190—
јагњеће Ia 50 кила Мрк. 155—160—
јареће Мрк. — од сто ком.
Овчије — од сто ком.
Коже не плаћају царину. Подвоз од Београда до Берлина стаје по Марака 650 од 1/10 килограма.

Будимпешта, 1. јула
филијала Српске Банке

Посао у гошћовој роби: Продао се данас око 10000 мтц. пшенице са 10 пот. непромењ. ценом. Раж, зоб и кукуруз. непром.

Данас је продато:
Стара шеница 10200 мтц. по К. 26—26' 95.

Нова раж: 300 мтц. по К. 18'40—
Зоб: 1300 мтц. по К. 12'85—15'20; Кукуруз: — мтц. по К. —

Данашњи довоз и извоз овд. пијаце

	довоз	извоз
Пшеница	15099	550
Раж	302	204
Јечам	—	—
Зоб	7612	7490
Кукуруз	36834	21074
Брашно	408	14432
Мекиње	3692	—

Памук.

Бремен, 3 јула. Упланд локо Мидлинг. 67'50 (Стално)

Ливерпул, 3. јула. (Месно тржиште). Дневни промет 4.000 бала. Термијско тржиште стално.

Александрија 3. јула. Египатски памук (Фули Гуд Фаир). за јули 17'22 талира, за новембар 18'03 талира, за јануар 18'06 талира, за март 18'30 талира. Довоз — кантара.

Кафа.

Трси, 3. јула. (Закључак) Сантос Гуд Авераж, мирно за септембар к. 54'75, за децембар к. 56.—, за март к. 57.—, за мај к. 58.—. Рио Гуд за септембар к. — за децембар к. —

Шећер.

Праг, 3. јула. — Тржишта на страни мирна. Из Аусила промет к. 21'60, на берзи к. 21'70. Промет 30000 врећа.

Хамбург, 3. јула. — (Закључак) Силов шећер мирно. Лепо време.

Домаћа тржишта

ПРОИЗВОДИ

Београд, 4 јула (Општински суд)

	од		до	
	д.	п.	д.	п.
Пшенице	12	50	13	—
Кукуруз у зрну	—	—	—	—
у клипу	—	—	—	—
Јечма	6	—	9	—
Овса	—	—	—	—
Ражи	—	—	—	—
Пасуља бела	—	—	10	—
жута	—	—	—	—
Лука	—	20	—	60
Кромпира	10	—	15	—
Купуса	10	—	—	—
Грожђа свежег	—	—	—	—
Јабука	10	—	20	—
Крушака	—	—	—	—
Масла топљеног	—	—	—	—
Кајмака	—	—	—	—
Сира	—	90	1	40
Сланине суве	1	60	—	—
Масти	1	40	1	60
Ораха	—	—	—	—
Мед	1	—	1	60
Воска	5	—	—	—
Лоја топљеног	1	20	1	60
Пекмеца	—	—	—	—
Шљива сувих	—	—	—	—
Вина бела	—	60	1	—
црна	—	60	1	—
Ракије меке	—	60	1	20
љуте	1	50	2	50
Сена	—	—	—	—
Кожа овчих пар	—	—	—	—
козјих	—	—	—	—
јагњећих	1	20	2	40
јарећих	1	60	2	40
Вуне пране	—	—	—	4
непране	—	—	—	1
Конопље	—	—	—	—
Јаја 100 ком.	5	—	6	—
Пилића 1 пар	1	20	3	—
Пловака	1	20	3	—
Гусака	1	60	4	—
Ђурака	—	—	—	—
Месо говеђе	—	—	—	1
овче	—	—	—	1
свињско	—	—	—	1
Говеда ж. м.	60	—	57	—
Свиње	80	—	90	—
Слама	—	—	—	—

Смедерево, 3. јула (Општински суд)

Пшенице нове	16	—	17	—
Пшенице	15	—	17	—
Кукуруз у зрну	10	—	12	50
Кукуруз у клипу	—	—	—	—
Јечма	9	—	10	60
Овса	11	—	12	—
Ражи	—	—	—	—
Пасуља бела	18	—	20	—
жута	—	—	—	—
Лука	30	—	40	—
Кромпир нов	6	—	8	—
Арпаџик	—	—	—	—
Грожђа свежег	—	—	—	—
Јабука	—	—	—	—
Крушака	—	—	—	—
Масла топљеног	—	—	—	—
Кајмака	—	—	—	—
Сира	85	—	1	20
Сланине	—	—	—	—
Масти	1	35	—	—
Ораха	—	—	—	—
Вишања	—	—	—	—
Воска	—	—	—	—
Лоја топљеног	—	—	—	—
Пекмеца	—	—	—	—
Шљива сувих	—	—	—	—
Вина бела	—	—	—	—
Вина црна	—	—	—	—
Ракије меке	—	—	—	—
Ракије љуте	—	—	—	—
Сена	4	50	6	—
Кожа овчих	—	—	—	—
Кожа козјих	—	—	—	—
Кожа јагњећих	—	—	—	—
Кожа јарећих	—	—	—	—
Вуне пране	—	—	—	—
Вуне непране	—	—	—	—
Јаја 100 ком.	6	50	8	—
Пилића 1 пар	1	30	3	50
Пловака 1 пар.	1	60	4	—
Гусака	3	—	5	—
Ђурака	—	—	—	—
Месо говеђе	1	20	—	—
овче	—	—	—	—
свињско	1	30	—	—
Говеда ж. м.	—	—	—	—
Свиње	75	—	80	—
Ђумура	—	—	—	—

На овдашњу пијацу сваког пазарног дана, а то је сваког четвртка, долази крупна, дебела рогата стока. Продаје се од 300 до 1200 дин. пар.

Берзе

БЕОГРАДСКА БЕРЗА

од 5. јула 1914 године

КУРС

ВАЛУТЕ—НОВАЦ

ЗЛАТНИК ДИИ. 20

Златник од 20 дин. највиши
 Златник од 20 дин. најнижи
 Златник од 20 дин. средњи
 авг. сеп. о. г. п. и. у

РАЗНЕ МОНЕТЕ

Круне највиши
 Круне најнижи
 Круне средњи
 Круне за сутра
 Круне злато
 Марке немачке
 Фунте енглеске
 Турске лире
 Француске новчанице

ДЕВИЗЕ

ЧЕКОБИ И МЕНИЦЕ

Беч по виђењу
 8 дана
 Париз по виђењу
 8 дана
 Трет 8 дана
 Лондон по виђењу
 Берлин по виђењу

ЗА СРЕБРО			ЗА ЗЛАТО		
ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖЊА	ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖЊА
20-14	20-14	20-12			
20-10	20-10	20-08			
104-95	105	104-90			
100-70	100-70	100-60			
123-70	123-70	123-65			

ПЕРГАМЕНТ
Дунст Папир
 имамо већу количину и продајемо врло јевтино.
Антонијевић и Ђуковић
 БЕОГРАД
 1212 7-10

ПЕКМЕЗАРСКИХ Казана

имамо за овогодишњу сезону.
Дим. Наумовић и Комп.
 казанције
 1276 3-3

ОГЛАС

Пословним пријатељима бивше фирме **Самуела Х. Коена** јављамо, да смо исту изравнали 9. јуна ов. г. и да ћемо исту са свима примањима и давањима под нашом фирмом која постоји од 1900 године, продужити.
Витомир Симић и Комп.
 БЕОГРАД
 1208 6-6

Dr. H. BEZDĚK
БАЊА ХАЛ — ГОРЊА АУСТРИЈА
 ЈОДНА КУПАТИЛА
Dr. X. БЕЗДЕК
 БАЊСКИ ЛЕКАР ГОВОРИ СРПСКИ
 Сезона траје од маја до октобра
 1175 4-5

ПАЗИТЕ И ПИСАЋЕ МАШИНЕ НЕ КУПУЈТЕ
 док не прегледате **КОНТИНЕНТАЛ** писаћу машину која је до данас најсавршенија.
 ГЛАВНО ЗАСТУПНИШТВО
АГЕНТУРСКО И КОМИСИОНАРСКО ОДЕЉЕЊЕ
РЕСАВСКЕ БАНКЕ А. Д.
 Телефон 2175. БЕОГРАД КАРАБОРЂЕВА 69
 1233 ПРЕКО ПУТА БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ 4-6

ПРОДАТО ПО	ПОНУДА ПО	ТРАЖЊА ПО	ПРОДАТО ПО	ПОНУДА ПО	ТРАЖЊА ПО
Хартије од вредности					
Срп. Држ. хартије					
Дутриј. 20% лозови с. ж.	118	116			85
Дуван. лоз. лозови с. ж.	80	28			0
Рента 4% од 1895. с. ж.					
Фонд. 5% залога у зл.	98-50	97-50			16
Фонд 4 1/2% обл. Ком. Зајам од 1911. године					55
Монопол. 5% 1902. год.					53
Рента 4 1/2% 1906 са ж.					
1909 са ж.					
Акције Новчаних Завода у Београду:					
Емисионе банке					
Прив. Народне Банке		1400			80
Банке:					
Београдске Банке					
Београд. банке Меркур					88
Прометне Банке					86
Трговачке Банке					
Грађанске Банке	77	72-50			
Скобратнајне Банке					
Колонијалне Банке					
Есконтне					
Заложне					
Заната. Кредитне Банке		143			
Извозне					
Мисарске					
Н. Бошковића акц. друш.					
Опш. Прив. Банке акције					
Врачарске заложне					
Савске					
Грађ. Банке					
Дунавске Банке					
Српске Централне Банке					
Дунав. Кредитног Завода					
Задруге:					
Београд. Задруге					
Врач. Задруге I и II кола					
Палилулске Задруге					
Штедионице:					
Акције:					
Врачарске Штедионице					
Грађанске Штедионице					
Палилулске Штедионице					
Трговачке Штедионице					
У унутрашњости					
Банке:					
Акције:					
Бољев. Привр. Банке					
Јагод. Банке I и II кола					
Ваљев. Трговачке Банке					
Крад. Трговачке Банке					
Крушевачке I и II кола					
Младеновачке Банке					
Млад. Трг. Кредит. Банке					
Градиштанске					
Нишке Трговачке Банке I					
Окружне вишке Банке					
Пожаревачке Трг. Банке					
Прокупачке I кола					
II					
Рачанске					
Тимочке, Зајечар					
Тимочке Банке II кола					
Шумад. Банке, Паланка					
Задруге:					
Аранђеловачке Задруге					
Ваљевске Задруге					
Врањанске Задруге					
Драгачевске Задруге					
Зајечарске					
Јасеничке					
Копачичке					
Космајске, Сопот					
Крушевачке					
Књажевчачке I кола					
II					
Младеновачке					
Нишке за међ. пом. и шт.					
Нишке Српско-Јеврејске					
Обреновачке Задруге					
Окр. Задруге, Лазаревац					
Пожаревачке I кола					
Пожаревачке II кола					
Прокупачка I кола					
II и III					
Ресавске Задруге					
Рудничке					
Смедеревске Задруге					
Топличке Зад. I и II кола					
III кола					
Чачанске Задруге					
Штедионице:					
Алексинач. Штедионица					
Ваљевске					
Варваринске					
Враљ. Акц. Штедионица					
Јагодинске I кола					
II					
Књажевч. Штедионица					
Краљ. Акц.					
Младен. Трг.					
Моравске					
Наталиначке					
Нишке акц. I кола					
Нишке акц. II кола					
Обреновачке					
Пожаревачке					
Рачанске I кола					
Ресавске I кола					
Ресавске II					
Ужичке Грађанске					
Ђупришке I кола					
Ђупришке II кола					
Чачанске					
Удружења:					
Трстеничко Удружење					
Кредитни заводи:					
Крагујевачки					
Разно:					
Бродар. Друш. акц. 6%					
Грађевинарске					
Зајечар. инд. улр. П. Пив.					
Кланјичко Друштво					
Акц. Кожарске Задруге					
Летњик. акц. друш. I. к.					
Лозови Црвеног Крста					
Првог акционар. млина					
Раљска фабрика цемента					
Срп. Акц. Др. за Ек. шума					
Српска Фабрика Стакла					
Угљени рудн. „Стубица“					
Ужич. А. Тк. Рад. I кола					
Матаруга					

СТРАНЕ БЕРЗЕ

НАРОЧИТИ ДНЕВНИ ТЕЛЕГРАФСКИ ИЗВЕШТАЈИ БЕОГРАДСКОЈ БЕРЗИ

Беч, 4. јула 1914 г.	Српска 4 од сто рента од 1895 г.	62-52
Лондон	Монопол 4 в по од сто	68-87
Берлин	Париз, 1914 г.	
Париз	3 од сто лутриски лоз	
Златник од 20 д.	4 од сто рента од 1895	76-35
2 од сто лутриски лоз	Монопол. 3 од сто	182
Дунавски лоз	4 в по од сто од 1908	409
	4 в по од сто од 1909	409
	Оближне Ујугосе Фонд на	85-75
	5 од сто зајам 1913 г. г	

СТАЊЕ ЂУПРИЈСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ

ИМОВИНА	НА ДАН 30. ЈУЛА 1914. ГОДИНЕ	ДУГ	
Благајна	30440 77	Главница	100000
Менице	749523 20	Резервни фондови	44361 10
Судске исплате	400	Отписни фондови	51056 31
Зајмове на залого	38260 85	Фонд курсне разлике	8075
Непокретност	19830	Штедња у сребру	55574 55
Наместај и једик	2945 50	Залого код Народне Банке	30000
Хартије од вредности	23320 80	Остављачи остава	429675
Оставе	429675	Полагачи кауција	16150
Кауција	16150	интабулис. гаранција	186116
Интабулисане гаранције	186110	Разне особе	11665 01
Исплате	10374 06	Привремена ажија	1575
Таксе	490	Пореза на камате на улоге	2335 50
Расход	28491 30	Дивиденда неисплаћена	860 10
		Приход	97917 51
	1535526 38		1535526 38

Ђуприја, 2. јула 1914. године 1302 1 3 УПРАВА

ФАТЕ

ТРГОВИНА

Владимира М. Поповића

У КРУШЕВЦУ

добила је преко **5000 кгр. беле ситне фате** подесне за пуњење свију сорта грудњака мушких и женских. Извештавајући о томе г. г. трговце и памуклијаше, препоручује да се користе овом приликом. Цена је невероватно умерена. На захтев мустре се шаљу бесплатно. Потребујем раденика памуклијашког сталног или порехтора; награда добра. 1311 1-3

ФАТЕ

БАЊА — врло радиоактивна. — у 1913. години имала 32366 посетилаца.

БАДЕН — Врло лековити сумпорни извори. Лечење блатом. Лечи костобољу, реуматизам, ишијас, ексадату, млиставост, невралгију, скрофуле, коже болести, тровање крви. Лечење водом: извор Перегрива Град. хотел „Херцегхоф“ I реда. Тел. Топла вода, свет. сигнали. Налазе се прво кл. хотели, пансиони, ресторани и радње. Сезона целе године 1101 6-10 Проспект бесплатно

Изеђша и проспекте шаље управа бањска — Баден

Балканска Кредитна Банка

ТЕЛЕФОН 2105. ЧИКА ЉУБИНА 11. ТЕЛЕФОН 2105.

Даје новац на све хартије од вредности и драгоцености;
 Есконтује менице. Са познатим потписима исплаћује одмах;
 Отвара текуће рачуне;
 Прима новац на штедњу под најповољнијим условима.

1265 5-10

Нафта за моторе

и Машински Зејтин

прави американски најбољег квалитета, добила је већу количину

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА

Ст. В. Танасковић и Богдановић

1307 1-3

Улоге на штедњу

ПРИМА

САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА

Све улоге без отказа исплаћује. Плаћа на улоге 6% интереса годишње, по погодби и више.

Нарочито повољни услови за ситне улоге родитељима који хоће својој деци даосигурају знатан капитал или мираз. 1281 6

ПРОДАЈЕМО

ЦИГЛУ и ЦРЕП

СА ЦИГЛАНЕ АКЦИОНАРСКЕ

Роба је нова и одличног квалитета, а услуга брза и тачна.

Поруџбине прима

Удеоничка Задруга

1291 2-10 Краљ Миланова 90. Телефон 405.

ДРВАРСКА РАДЊА

Миће Петровића и Милосава Николића

— НА САВИ —

има једну већу партију шлеског угља за индустријску употребу и продаје исти по врло јевтину цену.

Потпуно суве ердељске чамовине, штајерске боровине и славонске растовине — за столарску употребу.

Дрва за гориво букова и церова прве класе. Једну нову моторну тестеру (8 коњских снага јачине) за сечење дрва продаје јевтино и под повољним условима. 1127 10-15

ПАПУЧА

ФИЛИЈАЛ НИКОЛЕ С. РАДОВАНОВИЋА

КОЖАРСКОГ ТРГОВЦА

Краља Милана ул. бр. 106. — БЕОГРАД

препоручује велики избор готових папуча, израђене у свима сортама и од најбољег материјала са најумеренијим ценама. 1266 3 10

ПАПУЧА

КРОЈАЧКА РАДЊА

Стојана Симића и Брата

СПРОЂУ КОЛАРЦА ТЕЛЕФОН БР. 224.

ИЗРАЂУЈЕ

походне и парадне униформе за г. г. официре

Уједно препоручује своје велико стовариште целокупне **официрске спреме**, као:

Хавелока и пелерина свију величина и дужина са капуљачама.

Сабаља прописних и салонских са лафовом главом за све родове оружја и свију дужина каб и подофицирских.

Кајаса и тамњака походних (кожних) и парадних (срмених)

Палетушки тврдих службених (металних) за више и ниже официре.

Палетушки меканих службених (од ширита) за више и ниже официре.

Палетушки парадних за више и ниже официре.

Походне капе и парадне шапке.

Калпака од најфинијег астрахана (персијана).

Перјаница, ројте, ешарфе, кокарде парадне и службене.

Златних и сребрних медаља за храброст и равнотну службу.

Споменице из Турско и Бугарско-Српског рата.

Намештање свију декорација и све остале спреме. 1066 12-20

Изашла је из штампе

Трговачки Законик и Стедишни Поступак

КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

протумачени и објављени

одлукама опште седнице и одељења Касационог Суда

СРЕДНО ГОЈКО НИКЕТИЋ

Са додатком: Устројства трговачког суда; Закона о заштити фабричких и трговачких жигова; Закона о заштити мустара и модела; Правила за извршење ових Закона; Декларација, Конвенција и погодаба за заштиту књижевне, уметничке и индустријске својине; Закона о сеоским дућанима; Закона о јавним берзама; Статута и Узауса београдске берзе; Уредбе о превозу путника и робе; Закона о повластицама новчаним заводима; Закона о акционарским друштвима; Закона о радњама и Рударског закона.

Књига има 35 штампаних табака велике осмине. Одлуке и расписи по свима законима оштампане су из ситница слога испод дотичног законског прописа.

Књига стаје у платну повезана 9— динара. Ко пошаље 9 50 дин. добиће књигу о нашем трошку.

Издавачка књижарница

Маричића и Јанковића

Београд Кнез Михаилова ул.

796 18-20

6% камате

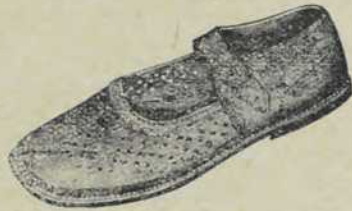
ПЛАЋА СВОЈИМ УЛАГАЧИМА

Преко 100— дин. књижица и марка **БЕСПЛАТНО**

Српска Централна Банка (Теразије)

499 36-10

КНЕЖЕВ СПОМЕНИК

Сандале

имам најбољег квалитета за децке и одрасле, као и

Папуча

све сорте има готових

КОЖАРСКО/ПАПУЧАРСКА РАДЊА

БОРИВОЈА СТОКИЋА

1229 ТЕЛЕФОН 1099. 5-

КНЕЖЕВ СПОМЕНИК

- Најотменија марка - ВИЛАГОШКОГ

Марти - Коњака

МЕДЕЦИНСКИ

и од лекара препоручен, као средство за јачање болесних црева и стомака, изнемоглости, грчева у стомаку, пребоја, грознице и туберкулозе. Одлично средство за породиље и оне који се опорављају.

1011 8-20

УРАНИЈА

Препарат **Плаве Ураније** за прскање лозе против Пероноспорје, грођаног мољца, црвеног паука и других лисних болести на лози, јесте осведочено средство, које носи рекорд над плавим каменом.

Успех огарантован и одобрен са препоруком Министра Народне Привреде ПБр. 6261. од 14. априла ове године.

Јевтиније а сигурније средство него плави камен.

И ако је прскан виноград у овој години плавим каменом ипак није доцкан за „Плаву Уранију“, зато пробајте и уверићете се да је „Плава Уранија“ боља од плавог камена.

Бесплатна упуства и обавештења дају: заступник за Краљевину Србију (старе границе) Љуб. П Стошић — Београд, Добричина 13, за нове крајеве М. Прекић — Скопље, Краља Петра ул. 36.

1298 2 10

Коњака Грчког

најбоље врсте од **А. П. КАМБАС** може се добити увек на стоваришту у радњи

- **ГАВРИЛА Р. РАДЕНКОВИЋА** -

БЕОГРАД — Велика Пијаца Телефон Бр. 169. 1160 31-50

Коларчеве Пивнице

ПРЕКО ОД

Радња се налази

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ ВИНА

СМЕДЕРЕВСКЕ ВИНОГРАДАРСКЕ ЗАДРУГЕ

ЗА ВАЉЕВО И ОКОЛИНУ

налази се код г. Јована Месаровића, кафеције у Ваљеву — до поште.

Цене утврђене и најповољније а вино одличне каквоће.

Смедерево, јуна 1914. г.

УПРАВА

1270 3-3 Смед. Виноград. Задруга

Хотел-Пансион и велико морско купалиште „Јадран“

СУШАК-РИЈЕКА (FIUME)

Интерурбан Телефон 214. Брзојави: Јадран, Сушак.

50 модерно уређених соба за странце. Изврсна домаћа кујна. Красан положај с погледом на Кварнер. Морске и сунчане купели на жалу, 400 кабина. Летња и зимска сезона. Властита електрична расвета. Аутобус на сваки влак ријечког колодвора. Цене умерене.

Упутства даје **Управа купалишта „Јадран“**, (Сушак-Ријека (Fiume)). 1151 10-28

1-а Ковачког Угља

острауерског два пута пран

1-а Дивачког Кокса

1-а Нус Кокса

Приспело је

Српској Банци

у великим количинама

Продаје на мало и на велико са **знатно спуштеним ценама.**

Телефон угљарског одељења 1876.

833 20-20

Са превеликим болом у души јављам свима покојниковим и мојим пријатељима и познаницима да је мој нежни и мили отац

† Благоје Јоцић

ТРГ. ИЗ СМЕДЕРЕВА

преминуо после кратког а тешког боловања 23. ов. м. у 76. год. старости. На првом месту нека приме моју благодарност г. г. лекари: д-р Бора Радисављевић и д-р Никола Велимировић, који се својски узеше да моје драгочено благо, мога љубљеног оца, од смрти спасу. Дубоку благодарност изјављујем мојој драгој ујни, која ми се за време боловања и у најтежим тренутцима наша и мом драгом оцу свећу припала. Тако исто хвала мојим укућанима и укућанкама, комшијама и кумовима, који чувши о смрти мог милог оца притекоше у помоћ мене самој, да што боље мог милог оца опремимо. Хвала моме деверу Свети Ив. Живковићу, трг., који је мог драгог оца за време боловања обилазио. Не мање хвала моме зету и заови г. Ђорђу и Драги Миленковићу, трг., мом деверу Свети Ив. Живковићу, који чувши о смрти мог нежног оца, не пожалише труда, већ из Пожаревца дођоше да присуствују погребу, те тиме моју ојањену душу у неколико ублажише. Мјим деверима и јетрвама: Милану Ив. Живковићу, трг. из Београда, Миленку М. Живковићу, трг. из Пожаревца и мојој поштованој комшиници г-ђи Драги Селићки из Пожаревца, који ми телеграмом изјавише саучешће.

Моју топлу благодарност нека приме г. г. који га на рукама изнесе и до вечне куће испратише, као и све грађанство обојег пола, који присуствоваше погребу. Хвала свима који за време спровода своје радње затворише те тиме последњу почаст моме оцу одадоше а мени у неколико тугу ублажише.

Дубоко ожалостњена кћи Стојна Ж. Живковића, трг. из Пожаревца. 1287 3-3

КЊИГОВОЋА

млађи, по могућству да је радио као плац агент.

Писмену понуду послати инжењеру Азриелу, Кнез Михаилов Везица 24. 1316 1-3

Контоарискиња

дактилографа по могућству са знањем немачког језика, потребна је агентурској радњи.

Првенство имају оне које познају канцеларијски посао. Понуде на фах 213. 1314 1-3

Србин из прека

старији, потпуно спреман свој гвожђарској струци, као српско-немачког језику, кореспонденцији и књиговодству, тражи место путника или деловође. Упитати у уредништву овог листа. 1301 1-3

Спреман кореспондент

за немачки, француски и енглески језик, има слободне часове до и после подне. Понуде на поштански фах 278. 1308 1-3

Врло важно. Пажљиво прочитај**НОВО УСАВРШЕНА****Права цариградска боја****ЗА КОСУ**

Скреће се пажња свима трговцима како овде у Београду тако и у унутрашњости, да се сваки обрати са поверењем где ће моћи добити из прве руке најбољу праву цариградску боју за косу под највећом гаранцијом да се не суши и за одличан квалитет. Јер иста може сваку косу за један сат обожити да буде потпуно црна или браон.

Даље се препоручује најбољи француски гланц штирпан крем.

"Гланцирела" са којом се поштимава јединствен гланц и лакоћа и брзина у раду. Добива се у главном стоваришту по цени кило дин. 1.60 у кутији од 1/4 и 3 игр.

Нарочито подесно за гланц пеглере.

Даље најбољег крема за обућу (масти), који освежава обућу и даје одличан сјај обући, марна страна и српска, истоме је цена много скупија, али услед наступеле конкуренције давање се само за кратко време по овим ценама, за унутрашњост са плаћеном поштом: 1 поштански пакет туце дин. 1.15; 3 поштан. пак. туце дин. 1.10; 6 поштан. пак. туце дин. 1.—

Кутије су веће него што су обичне које се продају по 20 п. д

Ново пронађена помада за лице **Бела Вардарка** веома лепа и млада.

Иста је без живе и осталих отрова, а има изненађујуће дејство на лице, чини га увек свежим младим и белим нарочито је удешена да се може употребљавати у дану после ње је пудер непотребан, а пошто јој је цена само 25 п. д. једна кутија, која може трајати бар два месеца. То је врло добар и јак артикал, нарочито и за све трговце који имају сеоске муштерије.

Све горе наведено шаље се за унутрашњост у поштанским пакетима, а тако исто и (ангро) највећим количинама, продавање се по строго утврђеним фабричним ценама.

Главна заступништво и стовариште за целу Србију

Мил. Бујдић
Душанова 88. — БЕОГРАД.
1309 1-3

Шпиритуса чистог

и денатурираног за гориво на веће и на мање количине увек довољно на лагеру са умереним ценом продаје

Станислав М. Радовановић, Београд, Вел. Пијаца број 8. Телефон 18-92. 1230 5-10

ПОТПЕТИЦЕ ОД ГУМЕ

ПОТПЕТИЦЕ ОД ГУМЕ

Марка „ПРОВОДНИК“

Прави руски фабрикат.

Цене су им најјефтиније, квалитет најбољи.

Иштите цене и мустре.

Генерално заступништво за Србију, Црну Гору и Албанију **Фабрика гуме и гутаперке „ПРОВОДНИК“** у Београду — Сава — у згради Београдске Задруге. — Телефон 1197. — Телеграм адреса „Проводник“.

1231 4-5

КЊИГОВОЋА

са 18-годишњом праксом, влада немачким језиком, примио би се за хонорарног књиговођу, као и за увођење и заклаучивање књига, располаже довољно слободним временом.

Обратити се поштански фах бр. 222. 1305 1-2

ЧИНОВНИК

са свршеном Трговачком Академијом на страни, и једногодишњом праксом, са знањем српског, немачког и мађарског језика, тражи стално место у ком новчаном заводу или контоару.

Писмено се обратити на редакцију „Трговинског Гласника“ под знаком „Чиновник“.

1315 1 3

Помодно-мануфактурној**и галантериској трговини****Браће М. Попића у Нишу**

потребна су два старија помоћника вредна продаваца, са добрим сведоцима и препорукама. Ступити могу одмах. Ради услова обратити се писмено истој фирми у Нишу, уз пошљај својих сведоцаба.

1300 2-6

МЛАЂИ ТРГОВАЧКИ**ПМОЋНИК**

са добрим препорукама, а првенствено из гвожђарске бранже, потребан је Електро-техничкој радњи **Јована Савића и Комп.**

1297 2 3

Банкарски чиновник

са више годишњом праксом као благајник при новчаним заводима, нуди се за благајника новчаном заводу или индустријском предузећу у Београду. Кауцију према потреби може дати до 30.000 динара.

Обратити се Удружењу Банкарских Чиновника. 1274 3-3

ОГЛАС

Част ми је извести пошт. муштерије, да је од 18. ов. м. г. Давид Бецалер, престао бити члан фирме златарско-јувелирске радње

Јозеф Вајлер и Друг

који је за своје потраживање потпуно измирен. Београд, 20 јуна 1914.

С поштовањем **Јозеф Вајлер**
1275 3-3

РОЛЕТНЕ ЧЕЛИЧНЕ**„ПАТЕНТ“**

за врата од најбољег материјала.

Искључива продаја за Србију код

Томића и Стојадиновића
гвожђарска трговина

Београд — Телефон 817
711 44-50

Ко штеди тај има

А највећу камату својим улагачима плаћа и даје фрај књижицу и марку

СРПСКА БАНКА
у Београду
у својој кући
504 28-60

ОБЈАВА

Има на продају **букових дрва** за гориво I класа цепања од 2000 до 3000 кубних метара јесена сечена, предаја на трстеничкој железничкој станици у вагон од данас па до 1 новембра ове године. Обратити се ваља потписатоме.

Коста В. Ракић
Јагодина — Трстеник
1050 17-20

АДВОКАТ У НИШУ

ДИМ. Љ. ПАВЛОВИЋ
бави се искључиво трговачким наплатама и парницама. Канцеларија у Нишкој Кредитној Банци, телефон бр. 79. На писма одмах одговара.

1070 15-100

ЖОЛИ**Важно за ДАМЕ**

Вечите лепа и млада биће свака дама која се умива

„Jolly“ сапуном

Средство за леготу првог степена. Употребом овог сапуна постиже се више него ма којим кремом; јер „Jolly“ сапун дејствује на лице боље него сви кремови, а садржи у себи и пудера, лечи пеге и лишаје и одржава вечиту нежност коже.

Употребљавају га у целом свету прве теглице.

Цена је једној кутији са упутством за употребу 1.— динар.

Искључиву продају за Србију има

Петар Петровић и Веловић
БЕОГРАД
Препродавцима знатан рабат. 159 69-

1250 4-12

ПОМОЋНИКА

гвожђарске бранже млађег по могућству да се разуме у продаји грађе потребујемо за одмах. Првенство имају из унутрашњости.

Бошко Шукић и Друг
гвожђари, Крушевац
1258 5-6

1258 5-6

СУВЕ ДУГЕ

израђене пре 4 године по пештанском узансу разне димензије имам до 750 акова и продајем укупно.

Упитати **Андру Д. Јовановића**, трг. из Вел. Плана — до саме железничке станице.

1293 2-6

Зајечарској Задрузи

потребан је млађи чиновник са свршеном трговачком школом. Ступити може одмах или доцније. Плата до дин. 100.— месечно.

Молбе са документима слати Управи до 20. јула о. г.

1261 3-3

Издаје се под закуп

од 1. јула ове године **један велики плац** са три лица у улици Краља Александра ул. бр. 79., који је веома згодан за грађарске, дашчарске и дрварске радње, као и за већа индустријска предузећа. — За услове који су веома повољни упитати сопственика

Лазара Матића
дворског јорганџију
Телефон број 979.
1235 3-3

Меда

већу количину цеђеног новог, паковано у канте 25 кгр. препоручује г. трговцима са ценом повољном. Поруџбине за унутрашњост извршујем тачно.

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА
Младена М. Поповића
Палилулска Пијаца
Телефон 1546.
1218 6-6

Фирме на стаклу

са чистим златом као и остале словесичке послове у модерним бојама, стручно правилним цртањем и најбољим материјалом израђује радња

Недељка Т. Матковића
Бука Караџића ул. 16.
Телефон 792.
1250 4-12

Илија Антоновић

са родбином извештава сроднике и пријатеље да ће својој сестрици

† МАРИЈИ

давати годишњи парастос у среду 9. јула ове године у 10 часова пре подне у Саборној цркви.

1304 1-2

Браћа П. Радојловићи

гвожђари, Београд

добили су одличне конструкције

Апарата за лађење

— јела и пића —

и правих американских справа

за прављење сладоледа.

1278 2-6

Карло Гербах & Ко.

МИНХЕН, Rühbachstr 11.

Живина en gros. Примају ради продаје вагонске пошилије живине.

1312 1-1

30.000 КИЛОГРАМА

чисте природне **Јадранске Шљивице** из године 1913, јачине 8—9 гради, на температурни град, има на продају.

ЂУРА П. ЈЕЗДИЋ, Лозница подринска
1310 1-3

Трговачка Академија

У ХАМБУРГУ

под управом **Јак. Л. Петерс Bergstzasse 27 D.**

6. ОКТОБРА 1914.

Шестомесечни курс за лепо образоване младе људе ради увођења у практичан трговачки живот (Виша Трг. Школа)

Трговачки курсеви, полугодишњи, једно и дво-годишњи ради обуке трговачке и језика.

Нарочита се пажња обраћа на странце

Дипломски испити Априла и Октобра

Интернат и екстернат. — Бриже из проспекта.
1313 1-2

1313 1-2

1313 1-2

1313 1-2

1313 1-2

1313 1-2

1313 1-2

1313 1-2

1313 1-2